

COFRESTR RISG

GRADDFA RISG

I gyfrifo'r graddfa risg, lluoswch y 'sgôr difrifoldeb' sy'n berthnasol i'r risg gyda'r 'sgôr tebygolrwydd'
 – hynny yw: Difrifoldeb (D) x Tebygolrwydd (T) = Graddfa Risg (GR)

Sgôr Difrifoldeb (D)	Sgôr Tebygolrwydd (T)				
	1. Prin	2. Anhebygol	3. Yn bosib	4. Debygol	5. Bron yn sicr
5. Trychinebus	5	10	15	20	25
4. Enfawr	4	8	12	16	20
3. Cymedrol	3	6	9	12	15
2. Isel	2	4	6	8	10
1. Ddibwys	1	2	3	4	5

1 - 3	Risg Isel - Gweithredu yn unig pan bo'r gôst yn isel; datrusiad syml; ail-asesu pan bo proses/gweithdrefn, canllawiau neu ddeddfwriaeth yn newid; parhau eu hadolygu.
4 - 6	Risg Cymhedrol - Gweithred i leihau'r risg sy'n gôst effeithiol ac wedi ei gynllunio a'i gwblhau o fewn amserlen briodol.
8 - 12	Risg Uchel - Gweithred brys i waredu neu leihau'r risg.
15 - 25	Risg Eithafol - Gweithredu heb oedi i waredu neu leihau'r risg i lefel rhesymol. Ystyried atal y gwaith neu'r broses hyd nes bod y lefel risg wedi ei leihau.

*Fynonellau Sicrwydd Eraill = Canlyniadau Archwiliadau Mewnol, Canlyniadau Archwiliadau Allanol, Archwiliadau 3ydd parti, Unrhyw weithgaredd sicrwydd arall

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
ARIANNOL	Praesept yn annigonol i sicrhau arian referniw ar gyfer y flwyddyn	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Swyddog Ariannol yn paratoi rhagolwg llif arian i'r Pwyllgor Cyllid Pwyllgor Cyllid yn paratoi Cynllun Busnes ym mis Tachwedd gan sicrhau arian referniw a capital ar gyfer y flwyddyn i ddod Y cyngor llawn yn trafod a chymeradwyo'r argymhellion hynny; Y Swyddog Ariannol yn sicrhau bod ein cais am arian i'r Cyngor Sir yn cael ei gyfwyno'n brydlon ac ar amser; Taliadau gan y Cyngor yn cael eu gwneud drwy BACS. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24 Cynllun Busnes 2024-25	4	1	4
	Dim arian capital i gwblhau prosiectau	3	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Cynllun Busnes mewn lle; Cyfrifon yn cael eu cyflwyno yn gyson i'r Pwyllgor Cyllid ac yn cael eu monitro'n fisol; Adroddiadau yn cael eu gwneud i'r Cyngor llawn. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24 Cynllun Busnes 2024-25	3	1	3
	Twyll Ariannol – arian ar goll / heb ei gysoni	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Taliadau yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor llawn drwy law'r pwyllgor Cyllid ar gyfer eu cymeradwyo; Pob siec angen dau lofnod; Pwyllgor Cyllid yn derbyn copi o Ddatganiad Banc ymhob cyfarfod misol; Rheoliadau Ariannol mewn lle. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24 Adolygu'r Rheoliadau Ariannol	4	3	8

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
ARIANNOL	Cyflog y Clerc yn anghywir / ddim yn cyd fynd a'r graddfa cyflog y cytuniwyd arno / cyflog ddim yn cael ei dalu ar amser	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Graddfa cyflog (pwynt 23/£12 awr yr wythnos) yn cael ei adolygu'n flynyddol i sicrhau bod codiadau stadudol yn cael eu gweithredu arno; Cyfrifydd yn gyfrifol am sicrhau PAYE ac ati; Pwyllgor Cyllid yn sicrhau bod cyflog yn cael ei dalu ar amser yn fisol. Taiadau drwy siec gyda llofnod dau aelod o'r pwyllgor Cyllid. Cofrestr o lofnodwyr awdurdodedig mewn lle Dau gynghorydd yn arwyddo'r sieciau hyn. Pob taliad yn cae eu cymeradwyo gan y Cyngor Llawn a'i gofnodi yn y cofnodion. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24	3	1	3
	TAW heb ei hawlo / cais am ad-daliad yn anghywir	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Clerc yn cadw cofnod trylwyr yn y llyfr cofnofion ariannol; Anfonebau a derbyniadau ar gael ar gyfer holl drafodion ariannol; TAW yn cael ei wirio gan gyfrifydd cyn i'r cais gael ei anfon i'r HMRC; Taliad yn cael ei wneud yn uniongyrchol i'r cyfrif banc. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24	4	1	4

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
	Dyrannu cymorth ariannol yn anheg neu ddim o gwbl	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Cydymffurfiaeth ag adran 137, 145 a deddfwriaeth arall; Sicrhau cyllideb addas ar ddechrau'r flwyddyn ariannol; Argymhellion yn Pwyllgor Cyllid yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor llawn ar bob achlysur; Y swm a ddyranwyd yn cael ei adolygu'n flynyddol gan y Pwyllgor Cyllid ac unrhyw newidiadau i'r polisi yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor llawn. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24	4	1	4
ASEDAU	Diffyg rheolaeth o'r asedau	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Cofrestr asedau (adeiladau/offer ac ati) mewn lle yn dynodi y math o ased, ei leoliad a'i werth; y gofrestr yn cael ei hadolygu yn reolaidd ac yn destun archwiliad gan yr archwilwyr; Rhaglen cynnal a chadw mewn lle ac yn cael ei hadolygu'n reolaidd gan y Pwyllgor Cyllid a Rheoli Risg. 	Archwiliad Mewnol 2023-24 Archwiliad Allannol 2023-24 Y Gofrestr Asedau	4	1	4
	Difrod / Colledion	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Yswiriant mewn lle sy'n addas ar gyfer gwarchod yn erbyn unrhyw gais yswiriant yn dilyn difrod; Y gofrestr yn cael ei hadolygu'n reolaidd i sicrhau na fydd colledion; Archwiliadau tymhorol yn cael eu cynnal o Arosfannau Bysiau, Seddi, bocsus blodau ac ati. 	Dogfennau Yswiriant Archwiliadau o'r Asedau Y Gofrestr Asedau	4	1	4

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
ASEDAU	Diffyg rheolaeth o'r mynwentydd	3	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Costau claddu yn cael eu hadolygu'n flynyddol i sicrhau prisiau teg i'r gymuned; • Cynlluniau o'r plotiau ar gael i sicrhau bod claddedigaethau yn cymryd lle yn unol a'r cynllun; • Y clerc yn cadw cofnodion manwl iawn o'r claddedigaethau a pherchnogion plotiau gwag yn yr hen fynwent; • Y clerc yn gyfrifol am agor a chau ar gyfer angladdau a chadw golwg ar wastraff; • Gwastraff yn cael ei fonitro a'i wahanu fel bo'n briodol ar gyfer ail gylchu; • Contractwyr claddu yn ymrwymo i fynd a phob gwastraff o'r fynwent yn dilyn claddu, gan gynnwys pridd dros ben; • Pob contractwr claddu i ddarparu tystiolaeth o'u yswiriant PLI a'u cofnodion iechyd a diogelwch o bryd i'w gilydd a fel bo'r angen. 	<p>Cofnodion Pwyllgor Cyllid a Rheoli Risg</p> <p>Cofnodion claddedigaethau</p> <p>Cynlluniau mewn lle</p> <p>Rheoliadau y fynwent wedi eu cyhoeddi ar y wefan</p>	3	1	3
	Diffyg rheolaeth o Ganolfan Glasinfryn	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Cytunebau ffurfiol mewn lle rhwng y Cyngor Cymuned a'r ganolfan; • Adroddiadau blynyddol yn cael eu cyflwyno i'r cyngor ar 	Pwyllgor Cyllid a Rheoli Risg	4	3	12

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
					berfformiad a rheolaeth y ganolfan. <ul style="list-style-type: none"> Cyfrifoldebau fel landlord?? 				
ASEDAU	Diffyg craffu a rheolaeth ar les Canolfan Penrhosgarnedd i sicrhau cydymffurfiad a'r cyfamodau.	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus digonol mewn lle (cyfamod 6) Yr eiddo yn cael ei aseinio i ymddiriedolwyr penodol yn unig i ddefnyddio a rheoli'r eiddo fel Canolfan Gymdeithasol yn unig (cyfamod 3 a 5) Ni chaiff yr eiddo ei aseinio na'i is-osod ar gyfer unrhyw bwrpas arall (cyfamod 3) Mae'r eiddo yn cael ei gadw mewn cyflwr da a sylweddol (cyfamod 4) Enwebu cynrychiolydd Cyngor Pentir i eistedd ar Bwyllgor Rheoli y Ganolfan ac i weithredu fel ymddiriedolwr yr elusen Trefniadaeth mewn lle i godi morgais ar gyfer dibenion atgyweirio, ymesty neu gwella'r eiddo (cymal 2(10) – yr ail ran o'r ail atodlen) Les newydd wedi ei chytuno arni ar gyfer y ganolfan newydd 		4	3	12

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
ASEDAU	Diffyg rheolaeth o'r hyn sydd gan y cyngor fel asedau	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> Cofrestr cyflawn mewn lle sy'n cael ei adolygu'n reolaidd gan y Pwyllgor Cyllid a Rheoli Risg Pob ased wedi ei yswirio Archwiliadau wedi eu cofnodi o gyflwr yr asedau Cynllun cynnal a chadw mewn lle i sicrhau bod yr asedau yn lan a diogel. Gwaith uwchraddio system garffosiaeth Canolfan Glasinfryn wedi ei gwblhau 	Archwiliadau Dopler yn y fynwent Archwiliadau ROSPA Cyngor a chamau cyfreithiol fel bo'r angen	3	2	6
IECHYD A DIOGELWCH	Diffyg ystyried cyfrifoldeb cyfreithiol tuag at staff, contractwyr a defnyddwyr asedau'r cyngor.	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> Archwiliadau 'dopler' yn cael eu cynnal yn y fynwent i adnabod cerrig beddau peryglus; Archwiliadau ROSPA blynyddol yn cael eu cynnal ar y cae chwarae yng Nghaerhun; Asesiadau risg mewn lle ar gyfer y capel bach, canolfan Glasinfryn a chanolfan Penrhos Asesiadau risg mewn lle ar gyfer offer a gweithgareddau'r cyngor e.e. y diffibs, coeden Nadolig ayyb. Ymrwymadau contractwyr i iechyd a diogelwch yn cael eu gwirio cyn gosod gwaith/contractau allan. Polisi iechyd a diogelwch cyfredol mewn lle. 	Archwiliadau Dopler yn y fynwent Archwiliadau ROSPA	4	2	8

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
IECHYD A DIOGELWCH	Niwed difrifol i aeoldau'r gymuned yn arbennig i blant ysgol cynradd drwy defnydd answyddogol o faes parcio Canolfan Penrhosgarnedd, yn enwedig ar oriau brig yr ysgol.	5	3	15	<ul style="list-style-type: none"> • Aseiad risg wedi ei chwblhau ar gyfer y safle. • Cyngor Gwynedd a Phwyllgor y Ganolfan wedi'u hysbysu o'r pryderon sy'n bodoli • Cyngor Gwynedd wedi llythyru â'r ysgol i ofyn i athrawon i beidio a pharcio yno • Arwydd wedi ei osod yn rhybuddio mai parcio i ddefnyddwyr yn unig yw'r safle • Y giat wedi ei hail osod er mwyn rhoi'r gallu i'r cyngor i'w chau petai hynny yw'r unig opsiwn i ddileu'r risg • Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus ar gyfer y safle mewn lle gan Gyngor Pentir • Trwydded bellach mewn lle yn trosglwyddo cyfrifoldeb am y maes parcio i Gyngor Gwynedd yn ystod oriau brig yr ysgol. • Barn a champau cyfreithiol wedi eu cymryd i gadarnhau cyfrifoldebau Cyngor Pentir 	Asesiad risg. Cyngor cyfrithiol.	5	2	10
IECHYD A LLES – COVID 19	Diffyg trefniadaeth mewn lle i leihau'r risg o ledaenu Covid-19	4	4	16	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnod y pandemig bellach wedi dod i ben • Cyfarfodydd wedi ail gydiad wyneb yn wyneb 		4	1	4

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
					<ul style="list-style-type: none"> Y canolfannau wedi ail agor a'r cyfyngu yn unol a gofynion Llywodraeth Cymru; Hylif di-heintio ar gael yn ein canolfannau; Offer golchi dwylo ar gael i ddiheintio 				
GDPR	Diffyg penodi Swyddog Gwarchod Data a Rheolwr Data	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> XXX wedi ei benodi'n Swyddog Gwarchod Data XXX wedi ei benodi'n Rheolwr Data (Data Controller) 		3	3	9
GDPR	Diffyg polisi mewn lle i warchod data personol a Pholisi Rheoli Dogfennau /Cofnodion	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Polisi GDPR – Rhybudd Preifatrwydd i'r Cyhoedd mewn lle Polisi GDPR – Rhybudd Preifatrwydd i staff a cynghorwyr mewn lle Polisi Rheoli Cofnodion mewn lle 		3	2	6
GDPR	Diffyg Diogelu data	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Gliniadur y cyngor yn 'encrypted' Cofnodion wedi eu storio yn ddiogel dan glo Cynghorwyr ddim yn cadw cofnodion sy'n cynnwys data personol Polisi Rheoli Cofnodion mewn lle 		3	2	6

COFRESTR RISG									
Pwnc	Mae risg y bydd....	Scôr Risg Cychwynol			Mesurau Rheoli	Ffynonellau Sicrwydd Eraill*	Scôr Risg Gweddilliol		
		D	T	GR			D	T	GR
Polisi Iaith Gymraeg	Diffyg darpariaeth drwy gyfrwng yr iaith Gymraeg	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Adolygu'r Polisi Iaith. 		3	2	6
Sicrhau cydraddoldeb	Diffyg ymdrin a staff, cynghorwyr ac aelodau o'r gymuned yn deg ac yn unol a'r Ddeddf Cydraddoldeb	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Polisi Cydraddoldeb mewn lle Asesiadau effaith cydraddoldeb yn cael eu cwblhau Addasiadau mewn lle yn ein canolfannau Trefniadaeth mewn lle i ymateb i anghenion staff, cynghorwyr ac aelodau o'r gymuned 	Cyfieithydd ar y pryd ar gael lle bod angen Dogfennaeth cyhoeddus yn ddwyieithog ac ar gael ar y wefan	3	1	3
Côd ymddygiad	Cynghorwyr yn ynddwyn ac yn ymateb yn amhroffesiynol ac yn groes i'r côd ymddygiad.	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Côd Ymddygiad mewn lle Cynghorwyr yn datagan diddordeb ar ddechrau pob cyfarfod Rhestr buddiannau yn cael eu cwblhau yn flynyddol neu yn dilyn newid mewn sefyllfa personol Cynghorwyr i fynychu hyfforddiant fel bo'r galw 	Cod Ymddygiad Cofnodion cyfarfodydd Rhastrau buddiannau Rhaglen hyfforddi	3	2	6
Staffio	Y cyngor yn methu gweithredu oherwydd absenoldeb annisgwyl neu ymddiswyddiad y Clerc.	3	3	9	<ul style="list-style-type: none"> Cytundeb gwaith mewn lle Cyfnod rhybudd – 3 mis Hyblygrwydd yn amserlen ein cyfarfodydd Cynghorwyr yn dirprwyo yn absenoldeb y Clerc, mewn achos o argyfwng e.e. cyfnod salwch Trefn recriwtio mewn lle Pwyllgor Penodi mewn lle. 		3	2	6